

ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΣ - ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΣ

Ἰουδαϊσμός καὶ Χριστιανισμός, Ἑλληνισμός καὶ Χριστιανισμός, δυναστὰ εἶνε συνδεδεμένοι. Ἰουδαϊσμός, Ἑλληνισμός καὶ Χριστιανισμός εἶνε ἡ τριάς πρὸς ἣν ἡ ἀνθρωπότης ὀφείλει τὰ πάντα. Ὡς ἡ ἐβραϊκὴ θρησκεία ἐχρησίμευσεν ὡς προπροσκευὴ εἰς τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, ὡς ἡ Παλαιὰ Γραφὴ εἶνε καὶ τοῦ χριστιανισμοῦ βιβλίον, ἠνωμένον καὶ μετὰ τῆς Καινῆς Διαθήκης, τῆς κηρυττούσης τὴν πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὸν πλησίον ἀγάπην, τὴν ἀποτελοῦσαν τὸν ἠθικὸν νόμον, τὸ συμπλήρωμα τοῦ θεϊνοῦ νόμου· οὕτως ἡ Ἑλληνικὴ φιλοσοφία διὰ τοῦ Πυθαγόρου, τοῦ Σωκράτους καὶ τοῦ Πλάτωνος, τῶν διδασκάντων τὸν Θεόν, καὶ τὴν ἀβλόγητα καὶ τὴν ἀθανάσιον τῆς ψυχῆς, προηγοῦντο τὸν Χριστιανισμόν, ὅστις εἶνε συμπλήρωμα τῆς Ἑλληνικῆς σοφίας, τῆς θεϊτικῆς Ἑλληνικῆς φιλοσοφίας.

Λοιπὸν ὁ Ἕλληνας ἐρόρφωσε κοινωνίαν δυναμένην σὺν τῷ χρόνῳ νὰ κατακτήσῃ τὸ μεγαλύτερον τῆς χριστιανικῆς σοφίας καὶ νὰ ἀσπάζεταιται ἀσμένως τὴν θρησκείαν τῆς ἀγάπης. Προσέτι εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλώσσαν συνεγράφησαν τὰ θεῖα καὶ συνεπὼς ἀθήναστα τοῦ Χριστιανισμοῦ συγγράμματα, θαύμα καὶ αὐτὸ τῆς φιλολογίας τῆς Ἑλλάδος. Οἱ μεγάλοι τῆς ἐκκλησίας πατέρες ἐμπνευσθέντες καὶ ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν φιλοσοφίαν ἐφάνησαν μεγάλοι, ἀνεδείχθησαν μέγιστοι.

Εἰς τούτων, ὁ Ἰουστίνος κηρύττει: «Οὐκ ἄλλοτρια τὰ τοῦ Πλάτωνος δόγματα τῶν τοῦ Χριστοῦ». Ἄρα Ἑλληνισμός καὶ Χριστιανισμός εἶνε συγγενεῖς. Αἱ Ἀθήναι καὶ ἡ Ἱερουσαλὴμ εἶνε δύο μητροπόλεις, πρὸς ἃς ἡ ἀνθρωπότης τὰ πάντα ὀφείλει. Ὁ Ἕλληνας γίνεται κατὰ πρῶτον ἀπόστολος τοῦ ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ ἔπειτα ἀπόστολος τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης. Σὺν τῷ χρόνῳ ὁ Ἑλληνισμός καὶ ὁ Χριστιανισμός γίνονται συγγενεῖς, γίνονται τὸ αὐτό. Ἡ πολυτιμὸς καὶ σωτήριος αὕτη δυὰς ἐχρησίμευσεν διὰ νὰ δώσῃ τὴν ἰσχὺν καὶ τὴν δύναμιν διὰ τὴν ἀνάστασιν τῆς Ἑλλάδος πρὸς ὄραμβον τοῦ χριστιανισμοῦ.

Ἀρχιμ. Δαμασκηνὸς Πετρόπουλος

Μὴ μόνον ἐπαινήτε τοὺς ἀγαθοὺς ἀλλὰ καὶ μιμηθεῖτε.

Καὶ ἡ δικαιοσύνη καὶ πᾶσα ἄλλη ἀρετὴ εἶνε σοκία.

Ἡ ἐπαινουμένη ἀρετὴ ὡς δένδρον αὐξάνει.

Οἱ πλείονες ἐξ ἀσκήσεως γίνονται ἀγαθοὶ παρά ἐκ φύσεως.

Ἰσοκράτης.

Σωκράτης.

Πινδαρός.

Δημόκριτος.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

Ο ΙΕΡΟΣ ΚΑΙ ΥΨΗΛΟΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΣΚΟΠΟΣ

Ἡ ἱστορία μαρτυρεῖ ὅτι ὅπου ἡ παιδεία κατάλληλως ἐκαλλιέργηθη καὶ συντόνως ἀνεπτυχθῆ, ἐκεῖ καὶ τὰ ἄτομα γυδοκλήθησαν καὶ αἱ κοινωνίαι ἠνθησαν καὶ τὰ ἔθνη ἐδοξάσθησαν. Ἰππῆραν μάλιστα περίοδοι, καθ' ἃς τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα ἐξίχθη εἰς τοιοῦτον ὕψος, ὥστε νὰ προκύβουν ἔργα πνευματικὰ τοιαῦτα, τὰ ὅποια νὰ διεγείρουν τὸν θαυμασμὸν ἀνὰ μέσον τῶν αἰώνων τῶν μετέπειτα ἀνθρωπίνων γενεῶν. Καὶ καλεῖται σήμερον τὸ σχολεῖον ἐντὸς τοῦ ὁποίου παρ' ἡμῖν συντελεῖται ἡ διαπαιδαγώγησις τῆς νεότητος, καλεῖται εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ὑψηλοῦ τοῦ σκοποῦ καὶ προορισμοῦ.

Ἀλλὰ ποῖα εἶνε ἀρὰ γε ἡ ὑψηλὴ τοῦ σχολεῖου ἀποστολή; Τὸ σχολεῖον ἀποσκοπεῖ τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ψυχικῶν δυνάμεων τῶν τροφίμων, οὐ μόνον δὲ τούτων, ἀλλὰ καὶ τῶν σωματικῶν τοιοῦτων, μετὰ πλῆθους ἐνχρμονισμοῦ πνεύματος καὶ σώματος πρὸς ἀρίστην μίμωσιν αὐτοῦ καὶ ἀποτελεσματικὴν ἔπειτα ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὄρασίν του. Ἐν τῇ σχολείῳ δὲ δεόν ν' ἀναπτυχθῶν καὶ αἱ τρεῖς ψυχικαὶ δυνάμεις τοῦ παιδός, ἡ διανοητικὴ, ἡ αἰσθηματικὴ καὶ ἡ βουλητικὴ.

Καὶ ἡ μὲν ἀνάπτυξις τῆς διανοίας συντελεῖται διὰ τῆς ἐπιμελετημένης διδασκαλίας τῶν ἐγκυκλίων μαθημάτων παρεχόντων τὰς ἀναγκαῖας γνώσεις διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ὑψηλῶν τοῦ ἀνθρώπου καθηκόντων, διὰ τὴν προκοπὴν εἰς τὸ ἔργον του, τὸ ἅπτεον θέλει ἐνσχέσει ἀναλόγως πάντοτε τῶν κλίσεων καὶ τῶν πνευματικῶν του δυνάμεων καὶ προσέτι διὰ τὴν εὐδόκιμον συμβολὴν του εἰς τὴν κοινωνικὴν εὐημερίαν καὶ ἀκμήν.

Πλὴν τῆς ἀναπτύξεως τῆς διανοίας τοῦ τροφίμου ἔχομεν ἀνάγκην καὶ τῆς διαπλάσεως τῆς καρδίας τῆς κίβωτου ταύτης τῶν ἀνθρωπίνων αἰσθημάτων.

Ἡ καλλιέργεια καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῶν ἱερῶν καὶ εὐγενῶν τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας αἰσθημάτων συντελεῖται μὲν διὰ τῆς ζωντανῆς καὶ παραστατικῆς διδασκαλίας τῶν διαφόρων μαθημάτων καὶ μάλιστα τῶν ἠθικοθρησκευτικῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ τῆς ἐπισκέψεως ὁραίων καὶ μαγευτικῶν τοπειῶν τῆς φύσεως, ἐνθα κραιδρὸς ὁ ἥλιος ἀνατέλει καὶ ἡ ζήθωρος αὐρα πίτα, διὰ τῆς ἐπισκέψεως φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων, ἐνθα ζωντανῆ ὑπσταται ἡ ἀνθρωπίνη δυστυχία καὶ δὴ καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἐμπράκτου ἀρωγῆς τοῦ μαθητοῦ πρὸς τὰ πάσχοντα τοῦ κοινωνικοῦ σώματος μέλη. Ἄλλ' εἶνε καὶ ἡ τρίτη ψυχικὴ δύναμις, ἡ βουλητικὴ.

Δεόν ν' ἀναπτυχθῆ, νὰ ἐνισχυθῆ καὶ ἡ θέλησις τοῦ τροφίμου. Αἱ ποικίλαι γνώσεις καὶ τὰ κατακλύζοντα τὴν καρδίαν τοῦ τροφίμου αἰσθημάτων πρέπει διὰ τῆς θελήσεως νὰ τεθοῦν εἰς ἐμπρακτον ἐφαρμογὴν, ἀνευ τῆς ὁποίας ὁ ἀνθρώπος ἀποβαίνει ἀπὸ πάσης ἀπόψεως ἀχρηστος ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ἡ κατεθυσιαστικὸς τοῦ τῆς ἄλλης σχολικῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἀποδόσεως εἰς τὴν ἰσχυροποίησιν τῆς θελήσεως καὶ ἐμπράκτου ἐκδηλώσιν τῶν σκέψεων καὶ τῶν αἰσθημάτων τοῦ ἀνθρώπου.

Ἄλλ' ὅμως ὁ ἀνθρώπος δὲν ἀποτελεῖται μόνον ἀπὸ πνεῦμα, ἀλλὰ συνίσταται καὶ ἀπὸ σῶμα καὶ ὡς ἔχει.